

Dijana Metlić

OLIVERA DAUTOVIĆ, skulpture i reljefi

18. 08 – 06. 09. 2006.

Na petoj samostalnoj izložbi u galeriji ULUS Olivera Dautović je predstavila novi ciklus skulptura i reljefa (ukupno 34 dela alternativno izložena na zidovima i postamentima). Reč je o radovima koji se formalno nastavljaju na autorkin raniji opus krećući se između figuracije i apstrakcije, bez jasnog opredeljenja za jednu od ponuđenih opcija. Od figuracije je razdvaja konstantno sakrivanje i preobražavanje

prepoznatljivih oblika predmetnog sveta, a od bespredmetnog izraza uvođenje objekata/fragmenata objekata u skulpture ili reljefe. U tako nastalim konglomeratima teško je identifikovati celinu, jer je ona namerno razorena i prepoznaje se samo u detaljima; oni ne omogućavaju precizno dešifrovanje predmeta, ali zadržavaju posmatrača u okviru prepoznatljivog, bliskog, razumljivog sveta koji ga okružuje. Ova neodređenost uočljiva je i u izboru medija; predstavljeni radovi nisu ni skulpture, ni reljefi, ali ni slike. Nemogućnost njihovog određenja/definisanja proističe iz svesno odabranog postupka preplitanja različitih načina izražavanja sa ciljem da se rad ostavi nedorečen tj. da se ne dozvoli njegovo iscrpljivanje u jednom medijumu. Zato se

prikazana dela istovremeno mogu percipirati kao slike (izložene na zidu) ali i kao skulpture, koje su postavljene na postamente ili izvesnim apliciranim elementima probijaju površinu, prodirući u prostor, aktualizujući treću dimenziju.

Naglašenu sličnost sa kvadratnim/pravougaonim formatom slike imaju radovi Otvori bocu, Glas II, San, Putovanje II. Izbor oblika i plošna obrada materijala približavaju ih slikovnoj, dvodimenzionalnoj predstavi. U ovim radovima Dautovićeva pravi najdiskretniji pomak ka prostoru (spoljašnjosti), pa se s pravom oni i mogu nazvati reljefima, jer se neznatno izdvajaju iznad površine zamišljene ravni. Sova, Klupa u parku, Pričalice i posebno ciklus od jedanaest Šetača, sa dodatim gipsanim odlivcima nogu prave eksplicitniji prodor (korak) u prostor, čime se nalaze na samoj granici između reljefa i slobodne skulpture. Upravo ovakvi dodaci, uz izvesnu sličnost pojedinačnih eksponata sa izabranim naslovom (najuočljiviji primer – Kolica) vraćaju posmatrača u predmetni svet, na čvrsto tlo pojavnog, ne ostavljajući ga na čisto formalnom polju istraživanja. Interesantno je i integrisanje gotovih (proizvedenih) predmeta (čepa, nogu, ruku, glava lutaka) u skulpturu, čime se uspostavlja veza sa dadaističkom/nadrealističkom praksom upotrebe svakodnevnih objekata kao ravnopravnih skulptorskih/slikarskih materijala. Još čvršću vezu sa umetnošću nadrealizma čini i poseban izbor naslova koji stvaraju niz automatskih asocijacija rođenih iz interakcije amorfnih radova, nedefinisanih, isprepletanih oblika i sugestivnih naziva kojima ih je autorka definisala. Naslovi nas dovode na polje njenog nesvesnog (snovi, putovanja, šume,

neodređeni događaji) koji imaju veze sa potisnutim, cenzurisanim sadržajima i pokušajem njihovog oblikovanja tj. određenja u formi skulpture/reljefa. Zato ovaj ciklus čini duboko lični umetnički prostor u kome Dautovićeva sakriva sopstvene asocijacije iza stalnog preplitanja fluidnih oblika.

Zanimljivost izložbe predstavlja materijal upotrebljen u izradi skulptura. Radi se o kombinaciji više različitih materijala među kojima dominira papir u spoju sa žicama, drvofiksom i slojevito nanetim bojama. Umetnica preobražava/prekriva (ovaj pre svega slikarski materijal) papir i na taj način objedinjuje sadržinski i formalni princip izgradnje svojih radova koji se sastoji u njihovoj konstantnoj metamorfozi. Kao što se predmetni svet rastače i gubi, ali se pažljivo čuva u detaljima, tako se i materijali međusobno prikrivaju i otežavaju svoju identifikaciju. Utisak gipsa ili keramike proizveden je izuzetnom upotrebom boje koja čini naročit vizuelni potencijal celog ciklusa. Boja je i dominantan likovni element izloženih dela. Ona je stavljena na papir nekoliko puta, tako da se postiže utisak teških, neprobajnih, gustih slojeva pigmenta. Svojevrsno kombinovanje jednog lakog materijala, papira koji pre svega asocira na mobilnost i boje koja je uprkos svom sjaju izgubila na prozračnoj lakoći, čini ovaj ciklus skulptura i reljefa nepokretnim, fiksiranim i čvrsto vezanim za podlogu (postament, zid). Upravo zbog sukoba u obradi materijala, oblika koji iz njih nastaju, kao i izabranih naslova izloženih radova, ciklus Olivera Dautovića nije završen, dorečen i zatvoren u sebe. Zato je moguće očekivati njegov nastavak, u stvarnosti ili snovima.